

Vypěstování ovocného stromku pro intenzivní sad

0. rok

Vypěstovány podnože buď generativně (semenem – trvá většinou dva roky), nebo vegetativně nejčastěji kopčením.

Podzim

Školkování podnoží, pokud jsme je stihli nakoupit včas. Možno si je nechat založené a v zimě roubovat v ruce.

Zima

Odběr roubů – v období dormance (XII, I, II), peckoviny dříve. Ideální odběr v období vánoc. U jádrovin lze, dokud nejsou narašené. Rouby skladujeme v bezmrazém prostoru (0-3°C).

Roubování v ruce (I-II) – délka podnože 40 cm (vegetativně množené např. A2, M9) anglickou kopulací, nebo zlepšeným plátkováním. Uskladnění ve sklepě při 2-6°C.

1.rok

Jaro (pol. IV)

Školkování podnoží

- zakrácení kořenů a nadzemní části
- vlastní výsadba – ručně (motyka, rýč) nebo strojem. Spon volíme dle mechanizace na plečkování (1,2 x 0,3 m)
- nahrnutí
- během vegetace kultivace půdy

Léto

Na naškolkované podnože následně přenášíme ušlechtilou odrůdu buď roubováním z jara, nebo očkováním na přelomu července srpna (viz níže).

T-očkování

- a) na bdící očko – naočkovaný pupen (v období první mízy) proroste ještě v témže roce, u nás málokdy nový letorost dostatečně vyzraje, proto nemá podstatný význam
- b) na spící očko – očko proraší až příští vegetaci. Očkujeme v termínu druhé mízy (přelom VII a VIII). Používají se očka z letorostů, které ihned odlistíme, ale ponecháme řapík. Skladujeme maximálně 3-5 dní ve vlhkém hadru v chladu.

Při neujmutí očka (poznáme tak, že neodpadne řepík, který byl při očkování ponechán) použijeme Forkertovo očkování neboli Chip budding a to v září. Nebo jej přeroubujeme následující rok z jara.

Ošetřování během vegetace

Podnože, které jsme naroubovali v zimě v ruce (**málo používaný postup**), ošetřujeme tak, že odstraňujeme planinu, tedy podrůstající podnož, nový letorost, který bude tvořit terminál, vyvazujeme k opoře (tyčka), kultivujeme půdu (odplevelování plečkováním). Také odstraňujeme úvazky po roubování.

2.rok

Očkovanci

jaro – řez na ostro (jádroviny), řez na čípek 15-20cm u peckovin, neboť by vznikla moc velká rána a hrozil by úhyn očka díky klejotoku.

vegetace – odstraňování planiny, kultivace půdy, vyvazování k tyčce nebo čípku (čípek odstraňujeme v srpnu, neboť letorost je již dostatečně silný a pevný a rána se bude dobře hojit)

Roubování podnoží

Používá se pokud očkovanci přes zimu vymrzli, nebo na nově vyškolované podnože.

Možno také roubovat v korunce, nebo přeroubovávat na jinou odrůdu, pokud je poptávka.

Roubovanci naškolování vloni

jaro – v případě silného nárůstu řez na korunku (požadovaná výška kmínku + 5 až 6 pupenů). Pod budoucí korunkou vyslepíme 3-4 pupeny pro lepší ohraničení korunky a nad 5-6 pupeny budoucí korunky zakrátíme terminál řezem na ostro.

V případě kmenných tvarů pokračujeme v zvěstování kmínku a to takzvaným *pinzírováním* (zaštipování letorostů za 2. - 3. listem, neboť díky tomu kmínek dobře sílí. *Pinzírování* se používá i při pěstování zákrsků a vřeten, neboť také posilují kmínek.

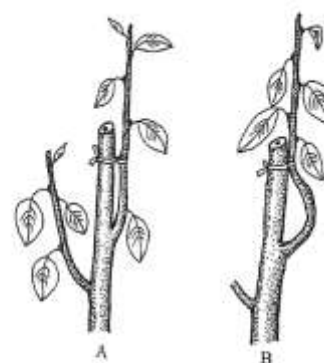
léto - V srpnu provedeme úplné odstranění obrostu na kmínku, neboť je ještě dostatek času pro zahojení ran. Při pěstování vyšších kmenných tvarů nutno ponechat dostatek pupenů v oblasti budoucí korunky, nebo obecně ve vrcholové části výhonu.

Výška kmínku se počítá od země k nejnižšímu výhonu.

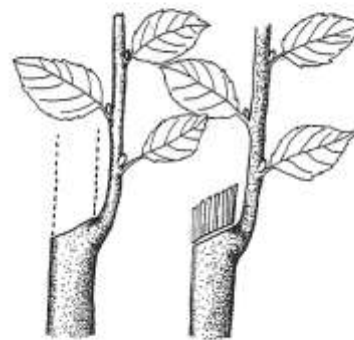
Podzim – vyorání roubovanců se zapěstovanou korunkou.

Řez na ostro

Obrázek 40 Vřezání k čípku
A) správně B) špatně

Obrázek 42 Řez na ostro
A) správně B) špatně

3.rok

Očkovanci (očkovaní v prvním roce)

jaro – řez na korunku (požadovaná výška kmínku + 5 až 6 pupenů, poslední očko dle zásad střídavého řezu). Pod budoucí korunkou vyslepíme 3-4 pupeny pro lepší ohraničení korunky a nad 5-6 pupeny budoucí korunky zakrátíme terminál řezem na ostro (střídavý řez). Pokud je výhon příliš krátký ponechá se ještě růst do dalšího roku a pak se postupuje obdobně (viz výše).

Během vegetace – provádíme pinzírování obrostu a kultivační práce v meziřadí. Nezapomínáme ani na ochranu proti chorobám a škůdcům. Postraní obrost odstranit do konce srpna (odříznout ve větvním kroužku).

Podzim - Odlistění a dobývání (nejlépe po přirozeném opadu listů); třídění; expedice (pro podzimní výsadbu), založení (pro výsadbu na jaře).

Knipbaum

System dopěstování sadby s kvalitnějším obrostem.

Výhodou takové sadby je:

- vytvoření bočního obrostu se smíšenými pupeny;
- tvorba dlouhého i krátkého obrostu přivádí stromek do „klidu“ – do plodnosti;
- mohutná sadba, která v roce výsadby zaujímá mnohdy až 50 % svého budoucího objemu;
- v prvním roce po výsadbě dávají stromky úrodu;

Nevýhodou sadby knipbaum je:

- vyšší nákupní cena (o 30 % vyšší než u klasické sadby), v zahraničí 3 EUR;
- pracnější dopěstování;
- vyšší náročnost na ošetřování, nutnost závlahy, přihnojování a podobně;

Tento systém je možný pouze na slabě rostoucích podnožích (M9) a stromek je vypěstován během jednoho až dvou let a stromky jsou vhodné pro štíhlá větvena. Vypěstování stromku tímto způsobem je o rok kratší než klasicky (viz výše).

0. Rok

Jaro - Vyškolování slabě rostoucích podnoží

léto – očkování na spící očko

1. Rok

Jaro – řez na ostro, proráží očko ušlechtilé odrůdy

Vegetace – ošetřování meziřadí, závlaha, přihnojování (ale ne moc), ochrana proti chorobám a škůdcům.

2. Rok

Během rašení se postupně probírají a odstraňují pupeny na výhonu a do konce května musí zůstat jen nejvrchnější pupen, který prorašil. Z něj vyrostे nový letorost, který má díky

podnoži tendenci tvořit předčasný obrost. Předčasný obrost (sineptický) má tu výhodu, že větve vyrůstají v tupějším úhlu a mají přirozený tvar štíhlého větene.

Abychom podpořili předčasné větvení, provádí se během vegetace ještě několikrát úprava vzrůstného vrcholu, kdy se zaštipují (pejzují) nevrchnější části nejmladších listů na vrcholu, ale nesmí se poškodit hlavní vzrůstný vrchol. Alternativní možností je využití postřiku fytohormonů – přípravek Promalin – který vytvoří tu samou službu jako pejzování, ale moc postřik se nepoužívá, neboť je moc drahý.

stromek knipbaumu v polovině června

Obrázky převzaty z Multimediální učebnice ovocnictví (Nečas a kol.) a Ovocnictví (Blažek a kol.)
Text neprošel odbornou ani textovou korekturou